

1 Dokazno breme

1.1 Kakšna so pravila o dokaznem bremenu?

Tožnik mora dokazati dejstva, ki so potrebna za utemeljitev zahtevka, medtem ko toženec nosi dokazno breme dokaza nasprotnih dejstev. Stranka, ki ne predloži dokazov, tvega, da se bodo dejstva, na katera opira svoj zahtevek, štela za nedokazana.

1.2 Ali obstajajo pravila, ki določena dejstva izvemajo iz dokaznega bremena? V katerih primerih? Ali je mogoče predložiti dokaze, da bi dokazali neveljavnost posebne pravne domneve?

Priznanih dejstev ni treba dokazovati. Poleg tega ni treba dokazovati splošno znanih dejstev ali dejstev, ki so sodišču znana po uradni dolžnosti. Seveda je dovoljeno predložiti nasprotno dokaze.

1.3 Do kakšne mere mora biti sodišče prepričano o dejstvu, da na njem utemelji svojo sodbo?

V zvezi s tem je v zakonu določeno zgolj, da mora sodišče po skrbni preučitvi vseh predstavljenih dejstev odločiti, kaj je treba v zadevi šteti za resnično. Na Finskem se uporablja načelo „proste presoje dokazov“, kar pomeni, da je treba sodišču predložiti ustrezn dokaze.

2 Pridobivanje dokazov

2.1 Ali je za pridobivanje dokazov vedno potreben predlog stranke ali lahko sodnik v nekaterih primerih dokaze pridobi na lastno pobudo?

V praksi morajo zadevne stranke same pridobiti dokaze, na katere se želijo sklicevati. V skladu z zakonom lahko sodišče dokaze pridobi tudi na lastno pobudo. Vendar sodišče ne more na lastno pobudo in proti volji obeh zadevnih strank odrediti zaslišanja nove priče ali predložitve dokumenta, če bi lahko bila zadeva predmet zunajsodne poravnave.

V nekaterih primerih, kot so tožbe v zvezi z očetovstvom, je dolžnost sodišča zagotoviti, da so pridobljeni vsi potrebni dokazi.

2.2 Kateri so nadaljnji koraki, če je predlogu stranke za pridobitev dokazov ugodeno?

Dokazi se izvedejo na glavni obravnavi.

2.3 V katerih primerih lahko sodišče zavrne predlog stranke za pridobitev dokazov?

Sodišče lahko tak predlog zavrne, če na primer dokazi niso upoštevni ali če je bila zadeva v zvezi s tem že dokazana. Predlog za pridobitev dokazov se lahko zavrne tudi, če je vložen prepozno.

2.4 Katera dokazna sredstva obstajajo?

Različna dokazna sredstva vključujejo zaslišanje zadevnih strank, prič in izvedencev, predložitve pisnih dokazov in izvedenskih izjav ter ogled.

2.5 Kateri so načini pridobivanja dokazov od prič in ali se ti razlikujejo od načinov za pridobitev dokazov od izvedencev? Kakšna so pravila v zvezi s predložitvijo pisnih dokazov in izvedenskih poročil/mnenj?

Ocena ustne izpovedbe prič ali izvedenca se ne razlikuje od ocene pisne izjave izvedenca, vendar pa sodišča ne priznavajo pisnih izjav prič.

2.6 Ali so določena dokazna sredstva močnejša od ostalih?

Ne. Sodišče dokaze ocenjuje po svoji prosti presoji.

2.7 Ali so za dokazovanje določenih dejstev obvezni določeni načini dokazovanja?

Ne.

2.8 Ali so priče dolžne pričati po zakonu?

Praviloma priča ne sme zavrniti pričanja.

2.9 V katerih primerih lahko priče zavrnejo pričanje?

Pričanje imajo pravico zavrniti zakonec, zaročenec(-ka) in neposredni potomci ali predniki zadevne stranke ter bratje in sestre zadevne stranke in njihovi zakonci ali posvojitelji ali posvojenci zadevne stranke. Poleg tega so v zakonu določeni še različni drugi primeri, v katerih ima priča pravico ali dolžnost zavrniti pričanje.

2.10 Ali je lahko oseba, ki zavrne pričanje, kaznovana ali prisiljena, da priča?

Pričo, ki brez utemeljenega razloga zavrne pričanje, je mogoče k pričanju obvezati z zagroženo denarno kaznijo, če ne izpolni svoje obveznosti. Če priča kljub temu zavrne pričanje, lahko sodišče odredi njen pripor, dokler ne privoli v pričanje.

2.11 Ali obstajajo določene osebe, od katerih ni dovoljeno pridobiti dokazov?

Sodišče po svoji presoji odloči, ali se lahko kot priča zasliši (na primer) oseba, mlajša od 15 let, ali duševno motena oseba.

Nekatere skupine oseb, kot so zdravniki in odvetniki, ne morejo pričati v zadevah, povezanih z njihovo poklicno molčečnostjo.

2.12 Kakšna je vloga sodnika in strank na zaslišanju prič? Pod kakšnimi pogoji je lahko priča zaslišana prek videokonference ali z drugimi tehničnimi sredstvi?

Praviloma pričo prva zasliši stranka, ki jo je povabila. Nasprotna stranka ima nato pravico do navzkrižnega zaslišanja prič. Po navzkrižnem zaslišanju lahko sodišče in zadevne stranke prič postavijo dodatna vprašanja.

Priča se lahko zasliši prek videokonference ali druge ustrezne komunikacijske tehnologije, ki zagotavlja avdiovizualno povezavo med udeleženci v postopku, če je to po mnenju sodišča primerno. Ta postopek se lahko uporabi, če na primer priča ne more osebno priti na sodišče ali če bi njena navzočnost povzročila nerazumne stroške ali če je priča mlajša od 15 let. V nekaterih primerih se lahko priča zasliši tudi po telefonu.

3 Ocenjevanje dokazov

3.1 Ali so sodišču postavljene omejitve pri izdaji sodbe, če stranka dokaza ni pridobila zakonito?

Zakon ne vsebuje posebnih navodil za takšne primere. Sodišče mora po svoji presoji odločiti, kakšen pomen bodo imeli takšni dokazi.

3.2 Ali moja izjava šteje kot dokaz v postopku, v katerem nastopam kot stranka?

Da. Zadevne stranke se lahko prosto zaslišijo za pridobitev dokazov. V civilnih postopkih se lahko zaslišijo pod prisego o dejstvih, ki so posebno pomembna za odločitev o zadevi. Izjava zadevne stranke, predložena kot dokaz, se oceni na podlagi istih meril kot izjava prič.

Povezave

Pridobivanje dokazov (Ministrstvo za pravosodje, Finska)

Brošura: Pričanje na sodišču (Ministrstvo za pravosodje, Finska)

Zadnja posodobitev: 26/09/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.